

Abonamentul:

1 an: 4 cor.
 1/2 an: 2 cor.
 1/4 an: 1 cor.

VOINTA POPORULUI

Redacția și administrația:

Szabad Szó
 BUDAPESTA,
 VII., István-ut 67.

Numerul telefonului
 59-21.

Numerul telefonului
 59-21.

**Organul partidului socialdemocrat reorganizat din Ungaria. Foaie pentru
 poporul muncitor Român.**

Redactor prim: **V. MEZÖFI.** — Redactor resp.: **D. Cienadi.**

Congresul Ligei.

Congresul anual al Ligei din București, care în alți ani, mai în urmă, dura multe zile și se dădea în sinul său lupte zgomotoase, a durat anul acesta o singură zi.

Inseamnă oare aceasta că atunci se lucra mai mult și azi se lucrează mai puțin de către Ligă în sfera intereselor naționale?

Nu credem aceasta. Credem că zgomotul de atunci îl făceau politicianii și agenții electorali și dacă azi e atita liniște la Ligă și mai ales în juru Ligei, este tocmai efectul acelei ere de zgomot, care a gonit din sinul ei o mulțime de elemente utile și auz de zgustat pe altele de a se mai înscrie.

Cum că astăzi Ligă ar putea să lucreze mai mult și mai intensiv pentru chestiunea națională este de necontestat și cei din fruntea ei sint cei dintii s'o recunoască.

Nu însă, de sigur, cei ce conduc azi Ligă pot fi invinuiți pentru aceasta. Ceea ce au putut realiza este un escedent financiar, ceea ce nu e de disprețuit, chiar față de trecutul «zgomotos» al Ligei și, după cum a afirmat venerabilul președinte, Petre Grădișteanu, s'a lucrat, în limitele modeste de cari s'a dispus pentru întreținerea școalelor în țările locuite de romîni.

Cel mai mare merit al actualului comitet al Ligei este că ferește instituția de influențe politice.

Fie ca aceste influențe să rămînă încă multă vreme depărte de ligă, așa ca în ziua cînd va fi să renască viața publică a acestei instituțiuni, ea să poată fi înconjurată de întreaga suflare a țarei, fără deosebire de culoare politică.

Telegrama către rege.

»Congresul Ligei pentru unitatea culturală a tuturor romînilor, reprezentat prin biruorul sau își îndreaptă mintea și sufletul către Majestatea Sa regele care a scris în istoria romînilor una din cele mai frumoase și mai glorioase pagini: către

augusta dinastie care este intruparea marelui ideal ce urmărește Ligă culturala.

Depunînd omagiul nostru către tron și patrie strigăm: Trăiască regele și regina Romîniei! Trăiască dinastia neamului românesc!»

Iată răspunsul regelui la telegrama pe care i-a adresato congresul Ligei culturale.

„Domnule președinte: «Maiestatea Sa regele Augustul nostru Suveran, a primit cu satisfacțiune telegrama prin care-î aduceți omagii de iubire și devotament, în numele congresului «Ligei» pentru unitatea culturală a tuturor romînilor.»

„Maiestatea Sa, foarte simțitoare, mă însărcinează de a vă transmite, expresiunea înaltelor Sale mulțumiri și de a vă ruga în interpretul acestora să mulțumiri pe lingă toți cei l'alți domni, cari s'au asociat cu d-v.»

«Achitindu-mă, cu plăcere de acest înalt ordin vă rog să primiți domnule președinte încredințarea destinsei mele considerațiuni. Mareșalul Curței: General Priboianu.»

Răspunsul a fost primit pe adresa d-lui Petre Grădișteanu, președintele Ligei.

Ajutor partidului.

Următorii frați au trimis ajutor partidului nostru social-democrat din Ungaria și anume organul din Baja ajutor pentru partid pe lunile Martie, Aprilie și Mai 3.—, organul din Nádudvar 3.90, M. Nándor din Bükszád —.80, L. Miklós din St. Louismo (America) 4.—, V. József din Kis-Komárom —.10, G. Pal din Lajoskomárom 1.—, organul din Nagykürü toți pentru ajutorarea partidului.

Noutăți.

Luptele de tauri din Buda-Pes ta

Nobilii și sportivi noștri vecini scrie foaia Adeverul din București au obținut un succes clasic c luptele de tauri ce au organizat.

Lumea s'a plictisit într'un mod nemuritor și

ca să i treacă de urit a fluerat cu chei, fluere și sirene.

Taurii nu vroiau să se înfurie de loc, ori-cit agitau toreadorii batistele roșii și le dădeau să miroase paprica. Aveau mai mult aparența că umblă după ceva nutreț. Unii susțineau chiar că sunt niște porci mari și grași din Szeghedin, ajustați ca taurii, iar toreadorii din Granada erau niște baș-porcarii al căror „ideale visate este un porche grase și afumate.”

Toți taurii au fost culcați la pământ de toreadori, în aplauzele maghiarilor și risetele homerice ale vizitatorilor străini.

S'a constatat că așa zișii tauri nu mîncaseră de șase luni de zile și abia se țineau pe picioare.

Un maghiarembler prezent, uitîndu se bine la un taur îi strigă de odată:

— Ionaput, Keșkemet.

— Kösönem szejpen, lanoș! îi răspunse taurul foarte vesel.

Era Keșkemet, care făcea pe taurul în arenă!

Pac.

Vizirul și lupta cu taurii. Aici în Budapesta în săptămîna trecută s'au început lupta cu taurii. Nește sufiete stricate își pot afla numai petrecere în astfel de chinuire a animalelor. Locul unde se desfășură omorirea aceasta pe încetu a animalelor este un cort urieș, la care au lucrat cu

miile tâmplarii și măsurii. Despre toate acest am scria, dacă întreprinzătorii nu s'ar fi ad cătră vizirul Bokányi, capul muncitorilor să sfătuiască pe bieții lucrători ca să se grăbe cu lucrul, făcînd și din noapte ziuă. Și într'ac bieții muncitorii au făcut ziuă și din noapte pe cățiva crițeraș. Inșă lucrătorii, cari cu miile u fără lucru prin Budapesta, de lucru n'au căp. Lucru de căpățenie este, că vizirul Bokányi avut ear în destul — **abrac.** Și ce se vezi, rul Bokányi în foile lui, înjură pe acei aranjează și fac lupta cu taurii. Nu-i vorbă. Bokányi est i se precep bine la — **geșel** atari oam ni mai vorbesc și de — **morală.**

Se măresc dările. Preliminarul pentru dările de pe anul 1904 este inșă cătră ministrul de finanțe la dietă și suma de ție, ce are se încurgă în acest an se urcă la milioane și 163 de mi de coroane, va se z urcare de 6 milioane față de porția din anul. Eată dăm aci sumele după cum urmează: în de pămînt 65 milioane 612 mi cor., dară casă 25 milioane, darea de căștig 47 milioane, rea de întreprinderi 8 milioane, darea de ba 520 mi, darea după cap de banii 10 milioane de mi, darea pentru folosința trenurilor și va relor (plătita de societăți) 19 milioane, dară dobîndă 4 mi, darea de vînat 900 mi, darea

Acum eu nu am vreme

Moare mama lui Cula Țiganul.

Săracul Cula, ce pagubă pe capul lui, mai bine era să-i-se spargă pipa ai de spumă, decât să-i-se întemple o așa mare pierdere. Și cum domne nu? de unde să puie 10 coroane la popa, de unde atâta banii de comandare, doamne ferește!

Drege ce drege, după trei zile merge la popa, se roagă cum știe el mai frumos, sa facă bine, cum o va îngropa, să o îngroape, căci mai târziu îi va plăti, ori cu banii, ori cu lucrul, căci banii chiar în mână n'are.

Firește popa, fără banii nu vrea se meargă, ci plimbându-se prin casă îi răspunde voinicului Cula:

— Nu am vreme, fiule!

Cu astea Cula se duce, fără a mai lungi la vorbe; bagăseamă știa nervii popii.

În ziua următoare eară se înfățișează la popa, cu rugarea să îngroape pe mamă-sa, căci mai târziu îi va plăti, dar' răspunsul cel de ieri.

Eacă acum era ziua a patra, dela casa comunală îl silea să-i îngroape, popa fără banii nici decăt.

Se duce Cula, ia pe mamă-să în spinare, o așază în tinda popii, ear' el întră înlăuntru, că să spuie:

— Domnule părinte, alduiască-te hăl de sus, am venit de două-ori la sfinția ta, te-am rugat să vii să îngropi pe mama! inșă nu-ai avut vreme,

eată părintele am adus-o aci în tindă la sfinția să o îngropi când vei avea vreme.

— Du-te țigan afurisit, hai-o du, căci să-o îngrop.

— Acum domnule părinte, eu nu am vreme căci la badea Todor trebuie să-i gat o secură fu răspunsul țiganului.

La urmă popa a fost silit să-'și tonne oamenii pentru plată, să o ducă până la groapă
(F. P.)

Georgici

Mărunțișuri.

Bată-te dracul... Un Ungur, camă bătea parii în pămînt, că să-și facă gard. Tre un Român pe uliță îi zise:

— Bun lucru, jupâne!

— Bat par iesta la pomunt — răspunse gurul.

— Bate, bate bată-te dracul la pămînt.

— Așa gîndit și io ponă nu îngheța pomuntu.

La judecătorie. Judele: Așadară satul, când l-ai arestat, a voit să te mituiască
Polițistul: Da, cu două coroane domn jude.

Judele: Și dîta nu ai primit banii?

Polițistul: Nu, dle jude.

Judele: Și ce a zis atunci acusatul?

Polițistul: A zis: ești un măgar dle jude.

catănie 3 milioane 430 mii, darea de venit 34 milioane 52 mii și camețiile de întârziere sunt preliminate cu 2 milioane de coroane. Spăimântătoare este urcar a camețiilor de întârziere pentru că în anul 1903 pentru acest scop n'a fost preliminar decât 733 mii de coroane. Vom avea destul de plătit! Drept este că nici țara nu poate trăi din aier, dar nu stă nicăiri scris, că sarcinile aceste trebuesc mărite fără sfârșit, că populațiunea din țară a sărăcit cu desăvârșire și nefiind lucru public, câștig nu este, apoi de unde să poată bieții oameni suporta toate greutățile acestea?

Alegerea de notar. În comuna Comlăuș după trecerea în pensiuine a fostului notar s'a ales de notaraș nou Kleindl József, care încă de abia scăpase de la cătănie a și fost pus de notar la Bërsa, de unde acuma a fost pus cu sîla la Comlăuș.

Locuitorii din Comlăuș s'au dus cu sutile la fișpanu din Arad ca să le candideze și un român, ce nu s'a întemplat. Oamenii aveau candidatu lor, însă fibirăul din Șirna ceva Paris Gábor, despre care faine lucru i cetim prin uișagurile ungurești nu a candidat pe omul poporului și astfel pe Kleindl l-a pus cu de-a sîla.

Invetătorul Augustin Boțoc, care a îndemnat poporul ca să nu se învoiască cu candidarea lui Kleindl, a fost acela care l-a bineventat după alegerea de notar.

Boțocule, dascăle deputatele care nu ai călătorit și pentru Kleindl la Arad ca, și pentru alții alt umdeva?!

Rectificare. În unul din numerii foaiel noastre am publicat o șile despre întreținerea preotului George Braja la Macea. Scriindu-ni se acum, că raportul primit de acolo nu a corespuns adevărului și că părintele George Braja a fost atacat pe ne drept, în acea scrisoare — deci prin aceasta rectificate declarăm, că ne pare rău că s'au strecurat în foaia noastră lucruri neadevărate și prin aceasta declarăm lucrurile de nescrise.

Cu aceasta ne ținem de dătorință încă odată a ruga cetitorii nostri că numai fapte adevărate să ne scrie, că noi social democrații cu cuvântul și duchul blândeței vrem să ne întărim și să ne răspândim ideile mântuitoare, ear nu prim vrajbă și pismă.

Salașunischi și Adevărul. Foaia Bokányi estilor Adevărul a avut un domn cu numele Salusinszky, care seria lucruri-zice-se socialiste — ear acum după ce nu s'au mai putut înțelege asupra ce, — Dumnezeu îi mai stie, — ce ar fi fost aceea, a rămas afară de la Adevărul, ear Bokányi-esti zic că ei afară l-au cam pofțit.

Acuma aceea îi întrebarea, că care dintre doi vor începe mai întâiu să se băjocorească unii pe alții.

Așa dară Salusinszky care a vrut să ne strice partipul nostru numai este la Adevărul, suntem curioși că ce va face de acuma înainte?

Feriți-ve de Salusinszky!!

S'au scumpit pânea. În Budapesta s'au scumpit pânea, nutrețul cel mai de lipsă pentru omul sêrac. Pecarii s'au folosit de împrejurarea bine venită, anume că Bokányi-estii, cari au fost conducătorii lucrătorilor ajungând în temniță și astfel rămânând calfele fără conducători, scumpiă pânea; așa dară au aruncat porție grea asupra oamenilor sêraci, cari mai bine simțesc scumpetea aceasta. De temut este, că scumpetea aceasta se va lăți peste țara întreagă și numărul celor ce sfămânzesc se va înmulți din nou în aceasta țară bătută de Dumnezeu. După acum înainte va fi și mai greu să ajungi la un colru de pâne.

S'a furat cassa cu bani. Din Curticiu primim și noi șireea, că nește făcători de rele noptea au intrat pe fereastra deschisă în locuința fostului notar Szterényi, de unde au dus cu sine cassa de fer în care a fost averea societății de ajutorare a sêracilor. Hoții au dus cu ei cassa de bani și au luat calea către Comlăuș, apoi li s'a perdut urma. Jendarmii nici pân' acuma nu li-au dat de urmă. În hotarul comunei Nadab un om a dat peste lada cu bani, însă a fost spartă.

Ticăloșii de hoți rîu s'au păcălit pentru că în lada cu bani nu au fost decât vr-o 24 de coroane în bani ga'a, ear averea de 30,000 de coroane era în hârtie de valoare și astfel ticălosul de pungaș nu a avut hasna de acel jaf.

Jendarmii sunt ne urma hoțului, însă pentru ca să nu se prindă de vestea aceasta, nu se dă în vîntag rău.

Jendarmii sunt ne urma hoțului, însă pentru ca să nu se prindă de vestea aceasta, nu se dă în vîntag rău.

De ce merge Țarul la rășboiu? După scirile foilor rusești Țarul Nicolae II va pleca în curînd în Asia, pe câmpul de rășboiu, în legătură cu șireea aceasta fozia parisiană „Gaulois” zice că Țarul s'a hotărit la aceasta în urma unei profetiri a pustnicului Serafim, a e cărui oseminte anul trecut au fost aduse dela Sarov și înmormentate în cripta unei biserici din Moscva. Despre acest pustnic să zice că ar fi făcut odată următoare profetire: „În anul ce va urma după înmormentarea mea, când adecă osemintele mele vor fi puse spre odichnă în biserică, Rusia se va încurea în un crâncen rășboiu, care îi va causa nenorociri grozave. Va merge însă Țarul însuși pe câmpul de rășboiu, cu el voi fi și eu și vom sfarma tableta de șach a Angliei». — Tableta aceasta, după înțepretările rusești, ar fi Japonia.

Poșta Administrațiunei

Maî multor prietini. Ne întrebați că ce-i de făcut? Eată ve răspundem: pace fraților și ear pace să fie între voi. Cu acest cuvînt: pace vă întăriți credința voastră în partidul socialdemocrat, în dreptățile lui Cristos.

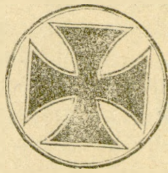
Față de autoritățile purtați-ve în pace, că să nu dați prilej jendarmilor să sar asupra voastră cu sulița, baioneta și pușca Dar voi de aceea închideți în inimele voastre și pentru mai departe ideia des robiei, care vi se va aduce prin partidul socialdemocrat reorganizat din Ungaria.

Cruce sau stea dublă **electro-magnetică**

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta
**vindecă și
înviează**

Deosebită aten-
ție împrejurării, că
decă boale vechi

Mu e mijloc secret.
**pe lângă ga-
ranție.**

și une e a se da
acest aparat vin-
de 20 de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuituri, de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftelor de mâncare, răceala la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toale părțile lumii, cari prețesc cu mulțămire invențiunea mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde ou aparatul »Volta« deoare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja efinăteea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÖLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42 L. colțul strada KÁLMÁN.

Banii! proprietarilor de pământ cu

3 1/2% — 4%

Dăm împrumut în bani gata, pe pământ până la 75—85% -te a prețului pământului intabulat pe locul al doilea.

Funcționari, oficeri militari

plătesc în capital și cameți după fiecare 1000 de coroan e pe o luna pe 10 ani cam 11 coroane. pe 12 ani cam 10 cor. pe 15 ani cam 9 coroane, pe 20 ani cam 8 coroane.

T a b l ă .

despre suma ce poate lua fiecare în împrumut:

dupa plata de 1800 cor. cam 1500 cor.	dupa plata de 2800 cor. cam 5800 cor.
„ „ „ 2000 „ „ 2400 „	„ „ „ 3000 „ „ 7000 „
„ „ „ 2200 „ „ 4000 „	„ „ „ 4000 „ „ 10000 „
„ „ „ 2400 „ „ 6000 „	„ „ „ 5000 „ „ 12000 „
„ „ „ 2800 „ „ 6500 „	„ „ „ 6000 „ „ 14000 „

Oficeri militari căpată un împrumut pe cambiu

până la 50—70% pe cautiunea lor de căsătorie pe 4—5 ani cu 5 1/4% -te. Deslușiri și prospect trimite în cinstre

Onszágos Földhitel-közvetítő Vállalat

Budapesta, VII., Erzsébet-körut 2 Nr.

Reprezentanți în capitală și în toată țara se caută, ai pe puțin pot căștiga 300—400 coroane la luna.

Hotelul „UNION“

cu privire frumoasă spre calea Andrásy, peste drum cu Opern-utca 35. in dosul ospătăriei Drecheler este în cercul VII., Szerecsen-utca 35.

Lumină electrică! Aranjarea nouă.

Serviciu bun și cinstit. Locul de întâlnire a celor din provincie. **Odați peste zi și noapte tare ieftine.**

Prietinii nostri se bucură de o reducere de 50%.

Pentru sprijin se roagă **Glück hoteliei**

ȘTEFAN LOVÁSZ

(Lovász István)

fabricant de trăsuri și maistor văpsitor

BUDAPEST, VII., Dohány-utca 57. s.

Primesc ori-ce lucrare din breasla industriei de trăsuri, dar mai ales

»văpsirea trásurilor«

o fac cu prețuri tare moderate și în mod foarte trañic, așa dar mă recomand în sprijinul binevoitor al publicului românesc.

Coasa de oțel „BUR“

cu marca călărețului este cea mai bună pe lunie și se poate procura în întreaga Europa și America numai de la

WINKLER și GRAUER
în Kőbánya nrul 30.

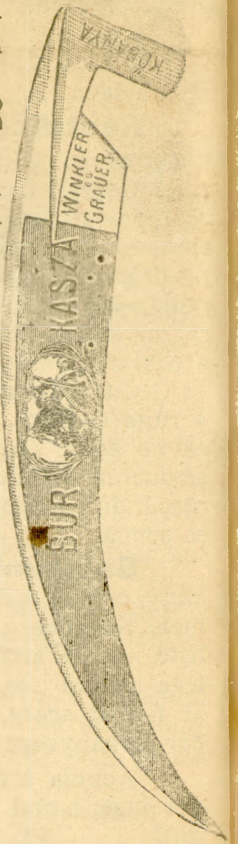
Coasa „Bur“ numai atunci va fi adevărată, dacă va fi arsă în coasă înscrierea asta: **W. G. Kőbanya.** Ear pe latul coasei va fi marca și scrierea ce se vede mai jos.

Prețurile coasei „Bur.“

60	65	70	75	80	85	90	95	ctm.
95 l.—	105	110	115	120	130	135	cr.	
	100	110	120	ctm.				
	140	160	180	cor.				

La comande de 5 coase, chiel-tuiile de postă le plătește fabrica, la comande de 10 coase plătește și chiel-tulile de postă și mai dă pe deasupra o cósă în cinstre, la comandă de 20 coase trimite în cinstre și 2 icoane frumoase din lupta angleză și a Burilor. Cute de as cuțit 25 cr., cutea Amergau 15 cr. Cute penru ținerea coasei cu cheie 15 cr., 10 cute cu 1.30 cr. Pilă și ciocan la un loc 95 cr. Un briciu de Bur 1.50 cr.

Gratuit! Primesc ori-și cine un preț-curent ilustrat.

Tipografia Ștefan Nagel
Budapesta, VII., Vörösmarty-utca 17.